

ΤΑ ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ

ΥΠΟ ΤΟΥ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΗΜΙΤΗ

Συμφώνως πρὸς τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα ἐπισκέψεων-μαθημάτων εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας, οἱ σπουδασταὶ τοῦ Γ' ἔτους τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς Καθηγητοῦ κ. Στρ. Κ. Παπαϊωάννου καὶ τῶν Καθηγητῶν κ. κ. Στ. Ν. Σταυροπούλου καὶ Ἰω. Α. Χρυσόχοῦ, ἐπεσκέφθησαν τὴν 19 Νοεμβρίου 1953 τὸ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Πειραιῶς, εἰς τὸ νέον του μέγαρον τῆς πλατείας Λουδοβίκου.

Τοὺς σπουδαστὰς ὑπεδέχθησαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Σπ. Μπρούσκαρης, οἱ Ἀντιπρόεδροι κ. κ. Παν. Λῶζος καὶ Κων. Κοτσιόπουλος, ὁ Ταμίας κ. Ε. Γεωργίου, ὁ Γεν. Διευθυντὴς τοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Ἐπαμ. Γίδας κ. ἄ., συμπαραισταμένου τοῦ Προέδρου τοῦ Χρηματιστηρίου Ἐμπορευμάτων Πειραιῶς κ. Χ. Καραμανῶφ. Μετὰ σύντομον ὁμιλίαν τοῦ κ. Παπαϊωάννου καὶ χαιρετισμὸν τοῦ κ. Σπ. Μπρούσκαρη, παρεχωρήθη τὸ βῆμα εἰς τὸν τ. Καθηγητὴν κ. Γεωργίου Σημίτην, Νομικὸν Σύμβουλον τοῦ Ἐπιμελητηρίου, ὅστις ἀνέπτυξε τὸν θεσμὸν τῶν Ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτῶν. Κατωτέρω ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Σημίτη.

Εὐτυχῆς σύμπτωσις εἶναι τὸ ὅτι τὸ πρῶτον Ἐπιμελητήριον, τὸ ὁποῖον ἐπισκέπτεσθε, εἶναι τὸ Ε.Β.Ε.Π., διότι ὁ Πειραιεὺς ὑπῆρξε ἡ κοιτίς τοῦ θεσμοῦ τῶν Ἐπιμελητηρίων ἐν Ἑλλάδι, θεσμοῦ διὰ τοῦ ὁποῖου σκοπεῖται ἡ ὑποβοήθησις τῆς διοικήσεως, χρησιμοποιοιμένων τῶν Ἐπιμελητηρίων ὡς διοικητικῶν καὶ γνωμοδοτικῶν ὀργάνων, ἐπὶ ζητημάτων ἀναγομένων εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν, τοὺς δύο τοῦτους βασικοὺς παράγοντας τῆς Οἰκονομίας.

Ὁ θεσμὸς τῶν Ἐπιμελητηρίων εἶναι παγκόσμιος. Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια ἀνευρίσκει τις ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου, εἰς πᾶν οἰκονομικῶς καὶ ἐκπολιτιστικῶς προηγμένον κράτος. Ὁ θεσμὸς εἶναι καὶ παλαιός· εἰάν τις λάβῃ ὑπ' ὄψει τὴν διαφοράν τῶν οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν συνθηκῶν θὰ θεωρήσῃ ὡς Ἐπιμελητήρια καὶ τὰ collegia orificum τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων, τὰ Ἰταλικά σωματεῖα καὶ τὰς Γερμανικὰς συντεχνίας τοῦ μεσαίωου. Πλησιέστερον, ὅμως, πρὸς τὴν σημερινὴν μορφήν τῶν Ἐπιμελητηρίων εὐρίσκονται τὸ κατὰ τὸ ἔτος 1599 ἰδρυθέν Ἐπιμελητήριον ἐν Μασσαλίᾳ, ὅτε τὸ σύστημα τῶν συντεχνιῶν περιέπεσε εἰς ἀχρησίαν, τὸ κατὰ τὸ 1636 παρὰ τοῦ Καρόλου Α' τῆς Ἀγγλίας θεσπισθὲν Συμβούλιον τῶν Ἐμπόρων καὶ τέλος τὰ ἐπὶ Λουδοβίκου 14ου ἰδρυθέντα Ἐπιμελητήρια εἰς πᾶν ἐμπορικὸν κέντρον. Ἐν Γερμανίᾳ, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1830, ἔχομεν σειρὰν Ἐπιμελητηρίων, ἐνῶ κατ' ἀρχὰς ἔχομεν μόνον εἰς τὴν Ρηνανίαν τὴν κατεχομένην ὑπὸ τῶν Γάλλων. Ἡ ναπολεόντειος ὀργάνωσις καθιερώθη καὶ ἐν Ἰταλίᾳ. Ὁ θεσμὸς τοῦ Ἐπιμελητηρίου, ἐκ τῆς Εὐρώπης, μεταλαμπαδεύεται εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ὑφιστάμενος, βέβαια, τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἐκεῖ οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν συνθηκῶν, καὶ ἰδρύεται κατὰ τὸ 1768 Ἐπιμελητήριον ἐν Νέα Ὑόρκῃ. Κατὰ τὸ 1912 ἰδρύεται ἡ Chamber of the Commerce of the United States, ἀπαριθμοῦσα 1 400 ἐμπορικὰς ὀργανώσεις, (900 Ἐπιμελητήρια καὶ 500 ἐμπορικοὺς Συνδέσμους)-

Παρακολουθῶν τις τὴν ἱστορικὴν διαδρομὴν παρατηρεῖ ὅτι διττὴ ὑπῆρξε ἡ μορφή τῶν Ἐπιμελητηρίων. Ἐχομεν Ἐπιμελητήρια οἱ διοικοῦντες τῶν ὁποίων διορίζονται, ἀκολουθουμένου οὕτω τοῦ συστήματος τοῦ *consiglio dei mercanti*, τοῦ λειτουργοῦντος ἐν Παβία κατὰ τὸ 1925, τὸν ὁποῖον ἀπετελεῖτο ἐξ 100 μελῶν, οἱ ὅποιοι διορίζοντο παρὰ τῶν *consules* καὶ ἄλλων ἀξιωματούχων, καὶ Ἐπιμελητήρια εἰς τὰ ὁποῖα οἱ διοικοῦντες ἐκλέγονται παρὰ τῶν ἐμπόρων.

Ἡ διττὴ μορφή τῶν Ἐπιμελητηρίων ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ διακρίνωμεν τὴν λειτουργίαν τῶν Ἐπιμελητηρίων εἰς δύο συστήματα ἀφ' ἐνὸς τὸ ἀγγλοσαξωνικὸν σύστημα, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ἴδρυσις τῶν Ἐπιμελητηρίων εἶναι ἐλευθέρα, δηλαδὴ δὲν ἀπαιτεῖται ἐγκρισίς κρατικὴ πρὸς ἴδρυσιν αὐτῶν, καὶ τὸ ὁποῖον σύστημα δὲν ἀπαιτεῖται ἐγκρισίς κρατικὴ πρὸς ἴδρυσιν αὐτῶν, καὶ τὸ ὁποῖον σύστημα ἰσχύει, ἐκτὸς τῶν Ἀγγλοσαξωνικῶν χωρῶν, εἰς τὴν Δανιμαρκίαν, Νορβηγίαν, Ἑλβετίαν, Πορτογαλίαν, Βέλγιον, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ σύστημα τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης (Γαλλία, Ἰταλία, Γερμανία, Ὀλλανδία, Ἰσπανία) ὅπου τὰ Ἐπιμελητήρια ἰδρύνονται μόνον κατόπιν κρατικῆς ἀδείας. Δὲν θὰ ἦτο, ὅμως, πλήρης ἡ ἔκθεσις ἐὰν δὲν ἠθέλωμεν προσθέσει εἰς τινὰς χώρας, ὅτι ἔχομεν κρατικά ὄργανα ἀσκούντα τὸ ἔργον τῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ δὴ ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον (Ἐνωσις Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν, Γιουγκοσλαβία).

Πρὸς ἑκάτερον τῶν δύο τούτων συστημάτων ἔχομεν διάφορον νομικὸν τύπον. Εἰς τὸ πρῶτον σύστημα, τὸ Ἀγγλοσαξωνικόν, ἔχομεν σωματεῖα (*Incorporated*) ἢ μή, εἰς δὲ τὸ δεύτερον νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δηλαδὴ τὰ νομικὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἀσκοῦν ἔργα ἀποτελοῦντα ἐπιτέλεσιν δημοσίας λειτουργίας ὑπὸ τὸν ἄμεσον ἔλεγχον τοῦ Κράτους, κατὰ μεθόδους προσιδιαζούσας εἰς τὴν διοίκησιν καὶ διεπιτομένης ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου.

Ἐν Ἑλλάδι ἔχομεν, τὸ πρῶτον, τὸ Βασιλικὸν Διάταγμα τῆς 22ας Μαΐου 1836 περὶ συστάσεως ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ ἐμπορικῆς ἐταιρίας. Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ρηθέντος Διατάγματος καθορίζει, ὅτι εἰς τὰς τρεῖς πόλεις, Ναυπλίον, Πατρῶν καὶ Σύρου, θὰ συσταθῶν ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια, τὸ δὲ ἄρθρον 7 ὅτι τὰ καθήκοντα τῶν ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων εἶναι νὰ προβάλλωσι εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν γνώμην των καὶ γνώσεις καὶ πείραν των, ὡς πρὸς τὰ ἐμπορικὰ συμφέροντα, νὰ ἐκθέτωσι ρητῶς τὰς αἰτίας δι' ἃς ἐμποδίζεται ἡ φυσικὴ τοῦ ἐμπορίου ἐπίδοσις, δεικνύοντες τὰ μέσα καὶ τὰς πηγὰς, διὰ τῶν ὁποίων ἠμπόρει αὐτὸ νὰ εὐδοθη καταλλήλως καὶ συμφώνως πρὸς τὰς γενικὰς οἰκονομικὰς ἀρχὰς. Προσέτι νὰ ἐπαγρυπνώσιν ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων καὶ καταστημάτων, τῶν ἀφορῶντων τὸ ἐμπόριον, ὡς ἐπὶ παραδείγματι διὰ τὸ καθάρισμα καὶ τὴν διατήρησιν τῶν λιμένων, μόλων, λοιμοκαθαρηρίων, διωρύγων, σιδηροδρόμων, ἐμπορικῆς ναυτιλίας, ἐμπορικῶν σχολείων καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ τελωνείων νόμων καὶ διαταγμάτων. Ὅταν τὸ Διάταγμα ὁμιλεῖ περὶ ἐταιριῶν δὲν ἐννοεῖ ἐμπορικὰς ἐταιρίας προνοεῖ περὶ συνεδρίων Ἐπιμελητηρίων.

Δὲν ἔχομεν στοιχεῖα περὶ τῆς δράσεως τῶν τριῶν τούτων Ἐπιμελητηρίων. Κατὰ τὸ 1841, διὰ Β. Διατάγματος ἰδρύθη καὶ τέταρτον ἐν Ἀθήναις Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον, κατὰ τὸ 1853 ἰδρύεται πέμπτον Ἐπιμελητήριον ἐν Καλάμαις, μετὰ τινὰ δὲ ἔτη δύο ἀκόμη, ἐν Χαλκίδι καὶ Λαμῖα, μετὰ δὲ τὴν ἔνωσιν τῆς Ἑπτανήσου, τρία ἀκόμη: Ἀργοστολίου, Ζακύνθου καὶ Κερκύρας. Τὰ μέλη, κατὰ τὸ Διάταγμα τοῦ 1836, ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου ἢ ἐπαρχοῦ, εἶναι ἐξ καὶ προ-

εδρεύονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου. Τὰ Ἐπιμελητήρια ταῦτα διειρηθήσαν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν δεκαετηρίδων, ἵνα, μετὰ τὸν νόμον ΑΥΝΖ' τοῦ 1887 περὶ καταργήσεως τῶν ἐμποροδικείων, θεωρηθῶν ὅτι καταργήθησαν, ἐφ' ὅσον ταῦτα ἦσαν συνδεδεμένα μετ' αὐτῶν.

Μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν Ἐπιμελητηρίων, τῶν ἰδρυθέντων διὰ τῆς Διατάγματος τοῦ 1936, διανύομεν χρονικὴν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν οὐδὲν Ἐπιμελητήριον λειτουργεῖ ἐν Ἑλλάδι, ἵνα φθάσωμεν εἰς τὸ ἔτος 1905 ὅτε, ὁ τῆς πρωτοβουλίας ἐμπόρων ἀποικιακῶν ἰδρυθεὶς Ἐμπορικὸς Σύλλογος τῆς πόλεως Πειραιῶς μετατρέπεται εἰς Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Πειραιῶς. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἀνέφερα ἐν ἀρχῇ, ὅτι ὁ Πειραιεὺς ὑπῆρξε ἡ κοιτίς τοῦ θεσμοῦ ἐν Ἑλλάδι τῶν Ἐπιμελητηρίων. Ἡ δρᾶσις τοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς, ἰδίως δὲ ἡ γνωμοδότησις ἐπὶ τῶν διαφόρων νομοθετημάτων τῶν ἀφορούντων τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν, κατέδειξεν πόσον ἀναγκαῖος εἶναι ὁ θεσμὸς οὗτος διὰ τὴν εὐρυθμὴν λειτουργίαν τοῦ Κράτους καὶ κατὰ τὸ 1913, ἐπὶ ὑπουργίας Ἀνδρέα Μιχαλακοπούλου, καταρτίζεται νομοσχέδιον περὶ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου, ἵνα τοῦτο γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους τὴν 26ην Μαρτίου 1914, ὁ γνωστὸς νόμος 184. Εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ νόμου σημαντικαὶ ὑπῆρξαν αἱ παρατηρήσεις τοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς, καὶ μετ' ὑπερφανεῖας δύναται τοῦτο νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι αἱ εἰς τὸν νόμον περιληφθεῖσαι διατάξεις περὶ τῆς κατὰ κατηγορίας συνθέσεως καὶ αἱ περὶ διαίτησias εἶναι αἱ μὲν πρῶται ἀντιγραφὴ καταστατικοῦ αὐτοῦ, αἱ δὲ δευτέραι τοῦ ὑποδείγματος νομοσχεδίου τοῦ καταρτισθέντος ὑπὸ τοῦ Ε.Β.Ε.Π. καὶ τοῦ ὁποίου συντάκτης ὑπῆρξε ὁ τότε νομικὸς σύμβουλος καὶ πατὴρ τοῦ ἔχοντος τὴν χάρὰν νὰ ὁμιλῇ πρὸς ὑμᾶς.

Καὶ τίθεται τὸ ἐρώτημα : Ποῖον σύστημα ἠκολούθησε ὁ νόμος 184 ; ἐθέσπισε τὸν διοικητικὸν τύπον ἢ τὸν τύπον τοῦ συλλογικοῦ Ἐπιμελητηρίου ; Αἱ ἀντιρρήσεις αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν ἐν μέρους ἰδίως τοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς, καὶ ἡ περὶ τῶν παλαιῶν, τῶν ἰδρυθέντων τοῦ νόμου 1836 ἰδρυθέντων Ἐπιμελητηρίων, ὑπεχρῶσαν τὸν νομοθέτην νὰ ἀκολουθήσῃ σύστημα τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χαρακτηρισθῶς μεικτόν, δηλ. δι' αὐτοῦ ἐπιδιώκεται ἡ μείωσις τῶν ἐλαττωμάτων τὰ ὁποῖα προέρχονται ἐκ τοῦ τύπου τοῦ διοικητικοῦ. Κατὰ τὸν νόμον 184, τὰ Ε.Β. εἶναι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ ἰδρύονται κατὰ τὴν Β. Δ., ἀλλ' ἡ διαίρησις αὐτῶν δὲν διορίζεται, ἐκλέγεται παρὰ τῶν μελῶν αὐτοῦ, μέλη δὲ εἶναι ἅπαντες οἱ ἐμποροὶ καὶ βιομηχάνοι. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὁ δημοσίως χαρακτηρῶν τῶν Ἐπιμελητηρίων ἀναξωρογονεῖται, διὰ τοῦ δημοκρατικοῦ τρόπου τῆς ἐπιλογῆς τῆς διοικήσεως αὐτοῦ.

Τὰ Ε.Β. ἰδρύονται, ὡς εἶπον, διὰ Β.Δ., κατὰ τινὰ τροποποίησιν ἐκ τῆς σειράς τῶν τροποποιήσεων τὰς ὁποίας ὑπέστη ὁ Νόμος 184, ὅταν ἡ περιφέρεια τοῦ Ἐπιμελητηρίου περιλαμβάνει πλείστας πόλεις ἀποτελούσας κέντρα ἐμπορίου ἢ βιομηχανίας δύναται διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, νὰ συνίστανται καὶ περιφερειακὰ Ἐπιμελητήρια ἔχοντα περιορισμένης ἀρμοδιότητος. Κατὰ τὸν νόμον 184, μέλη τοῦ Ἐπιμελητηρίου εἶναι οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ μῆτρον, κατὰ δὲ τὸ άρθρον 54 τοῦ νόμου, ὁ ἀσκῶν ἐμπόριον ἢ βιομηχανίαν ὑποχρεῖται ὅπως, ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάξεως τῶν ἐργασιῶν ἀναγγέλλῃ

τοῦτο εἰς τὸ Ἐπιμελητήριον καὶ ἐπὶ τῇ βίσει τῶν ἀναγγελιῶν τηρεῖται πρῶτό-
 κλλον τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπωνυμιῶν. Ἐκ τῆς διατυπώσεως τῶν
 διαφόρων διατάξεων, κατὰ τὴν γνώμην μου, μέλη τοῦ Ἐπιμελητηρίου εἶναι αἱ
 ἐπιχειρήσεις. Ἡ ὑπαρξίς τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι ἢ προϋπόθεσις ἢ παρέχουσα εἰς
 τὸν φορέα ταύτης τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν δρᾶσιν τοῦ Ἐπιμελητηρίου.

Κατὰ τὸν νόμον 184, ἕκαστον Ἐπιμελητήριον διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα
 τὸ Ἐμπορικὸν καὶ τὸ Βιομηχανικόν, διὰ πράξεως ὁμοῦ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ μετὰ
 γνωμοδότησιν τοῦ Ἐπιμελητηρίου δύναται νὰ ἀξήθῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν τμημάτων.
 Οὕτω τὸ Ἐπιμελητήριον Πειραιῶς ἔχει καὶ τρίτον τμήμα, τὸ ἐξαγωγικόν.

Ὅργανα τοῦ Ἐπιμελητηρίου εἶναι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καὶ ἡ Διοικη-
 τικὴ ἐπιτροπὴ. Τὸ Δ. Σ. ἐκλέγεται παρὰ τῶν ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων τῶν ἐγγε-
 γραμμένων εἰς τὸ Μητρώον Ἐπωνυμιῶν τοῦ Ἐπιμελητηρίου. Ἐκλόγιοι εἶναι οἱ
 ἔχοντες τὰ προσόντα τοῦ ἐκλογέως Ἕλληνες ὑπήκοοι, οἱ ἐξασκοῦντες ἀπὸ πεντα-
 ετίας, τουλάχιστον, τὸ ἐπάγγελμά των. Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Δ. Σ. εἶναι ἑξα-
 ετής· κατὰ τριετίαν, ὁμοῦ, ἀνανεοῦται τὸ ἡμῖς τῶν μελῶν ἐκάστου τμήματος. Ἡ
 Δ. Ε. εἶναι πενταμελής, ἀπαριτιζομένη ἐκ τοῦ Προέδρου, δύο Ἀντιπροέδρων, τοῦ
 Ταμίου καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως, καὶ ἐκλέγεται ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου. Ἡ
 θητεία αὐτῆς εἶναι τριετής, τὰ τμήματα συνεδριάζουν ἰδιαίτερος, ἐὰν ὑφίστανται
 εἰδικὰ αὐτῶν ζητήματα.

Ἡ ἐποπεία ἀσκεῖται παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου ὑποχρεωτικῶς. Μέχρι
 σήμερον ἰδρύθησαν 20 κεντρικὰ Ἐπιμελητήρια καὶ 16 περιφερειακά. Ὅφειλω νὰ
 τονίσω ὅτι, ἀτυχῶς, ὑπῆρξε ἀγνοία τοῦ σκοποῦ τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκουν τὰ Ἐπιμελη-
 τήρια, διότι ἄλλως δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἐπιμελητηρίων.
 Θὰ ἦτο δὲ ἀκόμη μεγαλύτερος, ἐὰν δὲν ἐπῆρχετο φραγμὸς ἐκ διατάξεως τοῦ νόμου
 843 τοῦ 1948 περὶ ἀπαγορεύσεως συστάσεως νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου.

Δὲν πρόκειται νὰ ὑπειέλθω εἰς περαιτέρω λεπτομερείας τῆς διοικήσεως καὶ
 ἔσομαι εἰς τὸν σκοπὸν τῶν Ἐπιμελητηρίων. Τὸ ὑπὸ τῶν Ἐπιμελητηρίων ἐπιτε-
 λούμενον ἔργον δύναται νὰ διακριθῇ εἰς δύο κυρίως κατηγορίας: Ἡ πρώτη περι-
 λαμβάνει τὰ λεγόμενα «κυριαρχικὰ δικαιώματα» δηλ. αἱ πράξεις αὐταὶ τοῦ Ἐπι-
 μελητηρίου εἶναι ὑποχρεωτικά. Τοιαῦτα εἶναι: α) ἡ βεβαίωσις τῶν ὑπογραφῶν τοῦ
 ἐμπορικοῦ ὀνόματος ἢ ἐπωνυμίας τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ τῶν
 Ἐπιμελητηρίων, β) ἡ ἔκδοσις πιστοποιητικῶν περὶ τῆς προελεύσεως τῶν ἐμπορευ-
 μάτων καὶ προϊόντων, γ) ἡ πειθαρχικὴ ἐξουσία ἐπὶ τῶν ἐξαγωγῶν, δ) ἡ ὑπὸ τοῦ
 νόμου 146 περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ παρεχόμενη εἰς τὰ Ἐπιμελητήρια ἐξουσία
 περὶ ἐνεργείας ὄρισμένων πράξεων, ε) ὁ διορισμὸς ἀντιπροσώπων εἰς διαφόρους
 ἐπιτροπὰς διοικητικῆς φύσεως, στ) ἡ ἐπιβλεψίς τῶν Χρηματιστηρίων, ζ) ἡ τήρησις
 τοῦ Μητρώου ἐπωνυμιῶν, η) ἡ—κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη—θεώρησις τιμολογίων ἐξα-
 γωγῶν καὶ εἰσαγωγῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν δικαιωμάτων τούτων, δύναται τις νὰ εἴπῃ,
 εἶναι λίαν περιορισμένος. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τινὲς εἰς τὰ ἀνωτέρω προσδέτουν

καί: α) τὴν συλλογὴν συνθηδίων καὶ ἐμπορικῶν ἐθίμων, β) τὴν σύνταξιν καταλό-
 γου πραγματογνωμόνων, γ) τὴν παροχὴν συστατικῶν πληροφοριῶν, δ) τὰ τῆς δι-
 αιτησίας, ε) τὴν διοίκησιν ἰδρυμάτων βιομηχανικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως,
 στ) τὴν διενέργειαν πραγματογνωμοσύνης δειγματοληψίας. Ἄλλ' εἰς ὅλας αὐτάς

τὰς περιπτώσεις πρόκειται μὲν περὶ ὑποχρεώσεων τῶν Ἐπιμελητηρίων, αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν δημιουργοῦν νομικὴν τινα ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς τρίτους.

Ἡ δευτέρα κατηγορία περιλαμβάνει πᾶσαν γνωμοδοτικὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἐπιμελητηρίου, εἴτε αὕτη προκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Κράτους εἴτε αὕτη παρέχεται ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας τῶν Ἐπιμελητηρίων, καὶ ἀφορᾷ εἰς ζητήματα ἀναγόμενα ἐμμέσως ἢ ἀμέσως εἰς τὸ ἐμπόριον ἢ τὴν βιομηχανίαν. Κατ' ἐμέ, εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἔγχειται ὁ σπουδαιότερος ρόλος τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων, εἰς αὐτὸ δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ, ἀναμφισβητήτως, ἡ συνεργασία τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας μετὰ τῶν ὀργάνων τῆς Πολιτείας, ὡς ἔγραφε ἡ εἰσηγητικὴ ἐκθεσις τοῦ νόμου 184 (ἐπιτυγχάνεται διαρκῆς καὶ ἐπίσημος ἐπικοινωνία καὶ συνεργασία τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας μετὰ τῶν ὀργάνων τῆς Πολιτείας).

Τὰ μέλη τῶν Ἐπιμελητηρίων, ἔχοντα τὰς γνώσεις καὶ τὴν πείραν τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ζητημάτων, ἀποκτηθείσας εἰς τὴν σκληρὰν καὶ ἐντατικὴν ἐργασίαν ἐπαγγελματικῆς σταδιοδρομίας, δύναται νὰ δώσουν τὴν ὀρθοτέραν κατεύθυνσιν εἰς τὰ προκείμενα ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ζητήματα τῆς οἰκονομίας μας, ἵνα αὕτη πραγματικῶς καταστῇ ὑγιής. Κάθε ἐπιστήμη ἔχει τὴν τεχνικὴν τῆς καὶ ἡ τεχνικὴ τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης ἀποκτᾶται κυρίως εἰς τὴν δρασίν, κατὰ τὴν ὁποῖαν γνωρίζει τις τὰ διάφορα οἰκονομικὰ φαινόμενα, καὶ μόνον ὁ γνώστης αὐτῶν δύναται νὰ προβλέψῃ τὰς ἐκ τίνος μέτρου συνεπειάς καὶ νὰ δώσῃ τὴν προσήκουσαν συμβουλήν. Κατεύθυνσιν ἐννοῶ ξένην πρὸς τὰ στενὰ ἐπαγγελματικὰ συμφέροντα, ὑπαγορευομένην ὑπὸ τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς οἰκονομίας μας, διότι ἄλλως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ ὅτι τὰ Ἐπιμελητήρια ἀσκοῦν τὸ ἔργον αὐτῶν ὡς ὀργάνων τοῦ Κράτους καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν εἶναι εἰς ἐμὲ νοητὴ ἡ διὰ μεταγενεστέρας τροποποιήσεως τοῦ νόμου 184 γενομένη προσθήκη «σκοποῦσι τὴν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν γενικῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας προστασίαν τῶν συμφερόντων τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας». Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τινὲς ὑπεστήριξαν ὅτι εἶναι ἀδύνατον οἱ ἀπαρτίζοντες τὰ Ἐπιμελητήρια νὰ παραμείνουν ξένοι πρὸς τὰ στενῶς ἐπαγγελματικὰ συμφέροντα καὶ αἱ γνώμαι τῶν Ἐπιμελητηρίων δὲν δύναται νὰ ἔχουν τὴν ἀπαιτουμένην ἀντικειμενικότητα.

Ὁ κ. Πρόεδρος σὰς ἀνέπτυξε πρὸ ὀλίγου, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβὲς διὰ τὸ Ἐπιμελητήριον Πειραιῶς. Λησμονοῦν οἱ ὑποστηρικταὶ τῆς ἀπόψεως ταύτης ὅτι ἔχει καταστῆ συνείδησις εἰς τὸν ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν κόσμον ὅτι τὰ στενῶς ἐπαγγελματικὰ αὐτοῦ συμφέροντα εἶναι συνδεδεμένα πρὸς τὰ συμφέροντα τὰ γενικὰ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν οἰκονομίας καὶ πρὸς ταῦτα δέον νὰ ἀποβλέψουν ἐν τῇ μορφῶσει πάσης γνώμης. Ἡ σπουδαία αὕτη ἀποστολὴ τῶν Ἐπιμελητηρίων, ἡ γνωμοδοτικὴ, δυστυχῶς, δυσχερῶς πραγματοποιεῖται, μὴ ὑπαρχούσης ἐν τῷ νόμῳ διατάξεως, ὡς περιεῖχεν ὁ Αὐστριακὸς νόμος τοῦ 1946, θεσπιζούσης ὑποχρεωτικὴν τὴν γνωμοδότησιν διὰ τὸ Κράτος. Ἐναπόκειται εἰς τὰ Ἐπιμελητήρια ἡ πρωτοβουλία τῆς γνωμοδοτήσεως, τῆς ὑποβολῆς γνώμων, καὶ ἂν πολλάκις συνέβῃ νὰ εἰσακουσθοῦν αἱ γνώμαι αὐτῶν τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν πειστικότητα καὶ τὴν βαρύντητα τῶν προβληθέντων ἐπιχειρημάτων.

Θὰ εἶχον τὴν γνώμην ὅτι ἐπιβάλλεται καὶ παρ' ἡμῖν ἡ θέσις διατάξεως

διὰ τῆς ὁποίας νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἢ λήψις τῆς γνώμης περὶ ζητημάτων ἀναγομένων εἰς τὸ ἔμποριον καὶ τὴν βιομηχανίαν. Ἐὰν ἄλλοτε ἢ ταχύτης ἢ ὁποία ἐπεβάλλετο διὰ τὴν λήψιν νομοθετικῶν μέτρων ἐδικαιολόγει τοῦτο, σήμερον, ὅτε εἰσῆλθομεν εἰς ρυθμὸν κανονικὸν νομοθετικῆς λειτουργίας, δὲν δικαιολογεῖται ἡ ἄρνησις τῆς θεσπίσεως τοιαύτης διατάξεως. Ἐκ τῶν ἔργων τῶν Ἐπιμελητηρίων τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν δέον νὰ ἐξάρω δύο, τὸν θεσμόν τῆς διαιτησίας καὶ τὸν θεσμόν τοῦ μητρώου ἑπωνυμιῶν. Ὁ νομοθέτης τοῦ νόμου 184, εὐρισκόμενος πρὸ τῶν κενῶν τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, περιέλαβε εἰς τὸν νόμον διατάξεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν θέσιν ἐκεῖ. Διὰ τοῦ θεσμοῦ περὶ διαιτησίας ἐπιδιώκεται ἡ λύσις τῶν διαφορῶν παρ' ἀρμοδίων προσώπων, ἐφ' ὅσον πλέον δὲν ὑφίστανται παρ' ἡμῖν Ἐμποροδικεῖα, καταργηθέντα. Ἡ διαιτησία χωρεῖ, εἴτε διότι ὁ ἐνδιαφερόμενος ἐδήλωσε ὅτι διὰ πᾶσαν διαφορὰν θὰ ὑπάγεται εἰς τὴν διαιτησίαν τοῦ Ἐπιμελητηρίου, εἴτε διότι κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως, ἐκ τῆς ὁποίας προέκυψε ἡ διαφορὰ, συνεφώνησε ὅτι πᾶσα διαφορὰ προκύπτουσα ἐξ αὐτῆς λύεται διὰ τῆς διαιτησίας τοῦ νόμου 184.

Ἡ ἑπωνυμία εἶναι τὸ ὄνομα ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἀσκεῖ ὁ ἔμπορος τὴν ἐπιχειρήσιν του, ἢ ἑπωνυμία εἶναι τὸ θερμόμετρον τῆς πίστεως, καταδεικνύει ποίας πίστεως δύναται νὰ τύχη ὁ φορεὺς τῆς ἐπιχειρήσεως, αὕτη φέρει εἰς τὴν μνήμην τὸ ἔαν οὗτος εἶναι συνεπὴς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἀναλαμβάνει, τὴν ποιότητα τῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα κυκλοφορεῖ, ὅπως τὸ ἀστικὸν ὄνομα φέρει εἰς τὴν μνήμην τὴν δόξαν, ἢ καὶ ἀντιθέτως, τῶν προγόνων. Διὰ τοῦ νόμου 184 καὶ τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 54—59, ἐρυθμίσθησαν τὰ τῶν ἑπωνυμιῶν καὶ ἀνεγνωρίσθη τὸ δυνατόν τῆς μεταβιβάσεως τῆς ἑπωνυμίας, παρεσχέθη δὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρως ἐπιλογῆς τῆς ἑπωνυμίας. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπεστηρίχθη ὅτι διὰ τοῦ νόμου 184 δὲν ἠθέλησε ὁ νομοθέτης, κατὰ λαθραῖον τρόπον, νὰ εἰσαγάγῃ τὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς ἑπωνυμίας. Τελευταίως ὅμως ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπεδέξατο τὴν παρ' ἐμοῦ ὑποστηρικθεῖσαν γνώμην, ὅτι διὰ τοῦ νόμου 184 ἐπεδιώχθη ἡ ρύθμισις τοῦ θεσμοῦ τῶν ἑπωνυμιῶν.

Παράλειψις θὰ ἦτο δὲν ἐσημείωνα ὅτι ὑπῆρξε προσπάθεια, στεφθεῖσα ὑπὸ ἐπιτυχίας, συνεργασίας ὄλων τῶν Ἐπιμελητηρίων τοῦ Κόσμου, δημιουργηθέντος τοῦ Διεθνοῦς Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου. Ἐργασία τοῦ Διεθνοῦς Ἐπιμελητηρίου εἶναι αἱ θεσπισθεῖσαι συνήθειαι ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐνεγγύους πιστώσεις, τοὺς ἔμπορικοὺς ὄρους cif, fob, κλπ. Νομίζω ὅτι διὰ τῶν λεχθέντων κατόρθωσα νὰ δώσω πρὸς ὑμᾶς τὴν ἔννοιαν τοῦ θεσμοῦ τῶν Ἐπιμελητηρίων.

Ἐὰν ἀρχικὸς σκοπὸς τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἐπιμελητηρίου ἦτο ἡ προστασία τῶν ἔμπορικῶν τάξεων, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἠδρύνθησαν οἱ ὀρίζοντες καὶ παράπλευρα πρὸς τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας ἐπιδιώκονται σημαντικῆς σκοπιμότητος διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας σκοποί. Ἄλλὰ τὰ Ἐπιμελητήρια εἶναι ζῶντες ὄργανισμοὶ καὶ ὡς τοιοῦτοι ἔχουν ἀνάγκην πνοῆς. Τὴν πνοὴν ταύτην δὲν δύναται νὰ προσδώσουν ἄλλοι ἀπὸ τὰ ἀπαρτίζοντα ταῦτα πρόσωπα. Ἐὰν ταῦτα παραμένουν ξένα καὶ ἀδιάφορα τότε οἱ σκοποὶ καθίστανται ἀντικείμενα ἀνευ ἀξίας καί, ἵνα χρησιμοποιοῦσιν ἑκφρασίαν Ἀμερικανῶν μελετητῶν τοῦ θεσμοῦ τῶν Ἐπιμελητηρίων, «γραμματοκομισταί». Τὰ Ἐπιμελητήρια ἔχουν ἀνάγκην, πρὸς πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν των, προσώπων ἱκανῶν, δυναμικῶν, διακατεχομένων ὑπὸ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ 3^{ΟΝ} ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΝ ΤΟΥ 1953

ΤΟΥ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΤΣΙΩΝΗ

Τὸ τελευταῖον τετράμηνον τοῦ 1953 χαρακτηρίζεται κυρίως ἀπὸ τὰς συνεπειὰς τῆς ἐφαρμοσθείσης κατὰ τοὺς προηγουμένους μῆνας—καὶ δὴ κατὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου τετραμήνου—οἰκονομικῆς πολιτικῆς, τῆς ὁποίας φυσικὸν ἦτο τὰ μόνιμα ἀποτελέσματα νὰ ἐκδηλωθοῦν βραδύτερον, ὡς ἤδη συνέβη. Αἱ ἀνησυχία διὰ τὴν τελικὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν, μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς δραχμῆς τῆς 9ης Ἀπριλίου, ὁ ρυθμὸς τῶν εἰς συνάλλαγμα δαπανῶν δι' εἰσαγωγὰς ἐμπορευμάτων, αἵτινες δύνανται νὰ διενεργουῦνται ἀπεριορίστως ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου, καὶ ὁ κίνδυνος ποῦ ἤδυνάτο νὰ δημιουργηθῆ διὰ τὰ ὄχι βεβαίως μεγάλα ἀποθέματα τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος, ἡ σημαντικὴ βελτίωσις τῆς παραγωγῆς, τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τῶν ἐξ ἀδήλων πόρων εἰσπράξεων εἰς συνάλλαγμα, ἡ στασιμότης τῶν ὀνομαστικῶν εἰσοδημάτων τῶν μεγάλων στρωμάτων τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ, ἐν συνεχείᾳ, πίεσις τοῦ βιοτικῆς ἐπιπέδου των, αἱ συνεχεῖς προσπάθειαι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς μακροπροθέσου προγράμματος ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἡ ἔντασις τῆς φορολογικῆς δραστηριότητος τοῦ Κράτους, εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀνασκοπούμενου τετραμήνου.

Ἡ ἔρευνα τῶν οἰκονομικῶν γεγονότων καὶ φαινομένων ἑνὸς περιορισμένου χρονικοῦ διαστήματος δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ ἐμφανισθῆ ἀτελής, ἀν δὲν συνδεθῆ μὲ ἄλλα προηγούμενα φαινόμενα καὶ γεγονότα, ποῦ ἤσκησαν μίαν οἰοῦδήποτε εἰδους ἐπίδρασιν.

Λεπτομερέστερα, πάντως, στοιχεῖα διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν καθ' ἕκαστον κλάδων τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο δίδονται κατωτέρω :

Ἡ Ἀνασυγκρότησις

Τὸ πρόβλημα τῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας ἐξηκολούθησε νὰ ὑφίσταται ἀκέραιον. Ἐν ἐξαίρεση κανεὶς τὴν ἀναμενόμενην πρόδον εἰς τὰ ἐκτελούμενα τέσσαρα ἐνεργειακὰ ἔργα καὶ τὸ ἐθνικὸν δίκτυον διανομῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, δυσκολεύεται νὰ ἀνεύρῃ ἄλλο σημαντικὸν ἐπίτευγμα εἰς τὸν τομέα τοῦτον.

ἀνησυχίας καὶ κατεχομένων ἀπὸ ἐμάραντον ἔρωτα νὰ πραγματοποιήσουν τοὺς σκοπούς, μὲ πίστιν' προσώπων ποῦ δὲν τὰ κυριαρχεῖ ἡ ἀσυνέχεια, ἀλλὰ μὲ συνέχειαν καὶ σύστημα ἐπιδιώκουν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ, παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι βαρὺ καὶ ἐπίμοχθον. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι μεταξύ ὑμῶν ὑπάρχουν πολλοὶ κοσμούμενοι μὲ τὰ προσόντα ταῦτα καὶ ὅταν εἴς τινος ἐξ ὑμῶν, εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον, δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ παρακαθίσουν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, θὰ συνεχίσουν τὸ ἔργον τῶν θεμελιωτῶν καὶ συνεχιστῶν τοῦ Ε.Β.Ε.Π., τῆς προσπάθειάς τῶν ὁποίων ἔκφρασις εἶναι τὸ ἐπιβλητικῆς μορφῆς μέγαρον, τὸ ὁποῖον ἐκλήθητε νὰ ἐπισκεφθεῖτε.